

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політичних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
з навчальної роботи
_____ /Комаха Л.Г./
«__» _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

для студентів

галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**
спеціальність **052 Політологія**
освітній рівень **магістр**
освітня програма **Політологія**
спеціалізація **Практична політологія**
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2017/2018</u>
Семестр	I
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Олещук Петро Миколайович, кандидат політичних наук, доцент

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2017

Розробник: Олещук Петро Миколайович, кандидат політичних наук, доцент
кафедри політичних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри
_____ (Шляхтун П.П.)

Протокол № __ від «_» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «____» _____ 20__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння студентами знаннями щодо основних технологій, які використовуються для управління соціально-політичними процесами, досягнення позитивного результату у електоральному процесі.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни: знати основні положення: політології – щодо політичної культури, масової політичної свідомості, політичної поведінки та політичного процесу; практичної політології - щодо політичних символів, політичної маніпуляції та політичної міфології; електоральної політології – щодо організації виборчого процесу.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Політичні технології» належить до переліку дисциплін спеціалізації «Практична політологія» та викладається у I семестрі магістратури. Виокремлюються основні політичні технології: стратегічні та тактичні, визначаються особливості їх застосування та планування у рамках політичних кампаній.

4. Завдання (навчальні цілі): оволодіння студентами знаннями про основні політичні технології, їх особливості, зміст та принципи застосування.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	особливості політичних технологій як підходу до управління політичними процесами	Лекція, самостійна робота	Реферат	10
1.2	прийоми стратегічного планування та принципи тактичного забезпечення виборчих кампаній	Лекція, самостійна робота	Реферат, залік	15
1.3	підходи щодо джеримендеррингу у «нарізці» виборчих округів	Лекція, самостійна робота	Реферат контрольна робота, залік	15
	Вміти:			
2.1	складати план роботи політичної кампанії	Лекція, самостійна робота	Реферат, залік	10
2.2	здійснювати попередній аналіз умов та факторів проведення політичної кампанії, визначати сильні та слабкі сторони суб'єкта політичної кампанії	Самостійна робота	Реферат	10
2.3	володіти знаннями про методи «польової політичної роботи», знати основні методи та засоби	Самостійна робота	Реферат, контрольна робота	10

	інформаційно-масової роботи			
	Комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої соціологічної і політологічної літератури	Самостійна робота	Реферат	5
3.2	презентувати результати проведених соціально-політичних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів	Самостійна робота	Реферат, контрольна робота	5
3.3	вести полеміку з питань соціальної зумовленості політичних процесів, соціальної політики держави	Самостійна робота	Дискусія	5
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із політичних технологій, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Самостійна робота	Реферат	5
4.2	самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані із верифікацією результатів існуючих оприлюднених досліджень у сфері політичних технологій та порівнювати їх із результатами проведених власних досліджень	Самостійна робота	Реферат	5
4.3	нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість проведених досліджень та обстоювати власну наукову позицію	Самостійна робота	Реферат, дискусія	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає оцінювання теоретичної підготовки (результати навчання 1.1–1.3); оцінювання практичної підготовки (результати навчання 2.1-2.3); оцінювання комунікації (результати навчання 3.1-3.3); оцінювання автономності та відповідальності (результати навчання 4.1-4.3). Загальна оцінка складає до 100 балів, що розподіляються на 80 і 20 балів відповідно між результатами семестрового і підсумкового (на заліку) оцінювання.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Реферат (до 5 балів): Р.Н. 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3

4. Контрольна робота (до 10 балів): Р.Н.1.3, 2.3, 3.2

Вибір і комбінування форм оцінювання знань студентів та нарахування відповідної кількості балів здійснюються залежно від конкретних навчальних ситуацій.

- **підсумкове оцінювання:** письмова контрольна робота в обсязі навчальної програми.

- **умови допуску до підсумкового заліку:** студент допускається до складення заліку за умови отримання ним за результатами семестрового оцінювання щонайменше 48 балів.

7.2. Організація оцінювання: оцінювання здійснюється за національною шкалою з переведенням у бали за стобальною шкалою: “зараховано”(60 і більше балів); “не зараховано” (менше 60 балів). Підсумкове оцінювання у формі контрольної роботи (до 20 балів) оцінюється наступним чином:

20 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу;

10 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов’язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

5 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, у відповіді є суттєві неточності.

Остаточна кількість балів є сумою балів, отриманих за результатами семестрового оцінювання і безпосередньо на заліку.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Зараховано	60-100 балів
Не зараховано	0-59 балів

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Тема 1. Історія політичних технологій	2	2	15
2	Тема 2. Поняття політичних технологій	2	2	15
3	Тема 3. Технології електоральної географії	2	2	15
4	Тема 4. Стратегія політичної кампанії	2	2	15
5	Тема 5. Тактика політичної кампанії	4	2	15
6	Тема 6. Брудні політичні технології	4	2	15
	Контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	16	14	90

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій - 16 год.

Семінари - 14 год.

Самостійна робота - 90 год.

Рекомендована література:

Основна:

Актуальные проблемы политики и политологии в России. Сборник научных статей. – М.: РАГС, 2010.

Амелин В.Н., Федоркин Н.С. Стратегия избирательной кампании. – М., 2001.

Анализ, прогноз, технологии в современной политике: Учебное пособие / Под общ. ред. проф.В.С.Комаровского. – М., Издательство РАГС, 2001.

Анохин М.Г. Политический лоббизм: сущность, формы и методы. -М., 2001.

Анохина Н.В., Мелешкина Е.Ю. Пропорциональная избирательная система и опасности президенциализма: российский случай // Полис, 2007, №3. – С.8-25.

Бузин А.Ю., Любарев А.Е. Преступление без наказания: административные технологии федеральных выборов 2007-2008 годов. М.: НикколоМ, 2008.

Вассоевич А. Л. Информационные войны. К истории становления приемов психологического воздействия. // Россия. Планетарные процессы. Под ред. Большакова В. Ю. СПб, 2002г.

Войтасик Л. Психология политической пропаганды. М., 1989г.

Гавра Д. П. Формирование общественного мнения: ценностный аспект. СПб, 1995г.

Гаджиев К. С. Пропаганда и внушение. М., 1989г.

Гозман Л. Я., Шестопап Е. Б. Политическая психология. Ростов-на-Дону, 1996г. ,

Гоулд Ф. Стратегическое планирование избирательной кампании. Нац. демокр.ин-т международных отношений США. – М., 1994.

Гринберг Т.Э. Политические технологии: ПР и реклама: Учеб. Пособие для студентов вузов. – М.: Аспект Пресс, 2006.

- Грознецкий И. Избирательные технологии: пределы и возможности. // Избирательные технологии и избирательное искусство. М., 2001г.
- Дилигенский Г. Г. Социально-политическая психология. М., 1996г.
- Игнатов В.Г., Кутырев Н.П., Кислицын С.А. и др. Технологии избирательных кампаний. – М.-Ростов н/Д, 2004.
- Калинин А. Апология политических технологий. // Россия XXI. №1, 2002г.
- Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием. М. 2003г.
- Кара-Мурза С.Г. Власть манипуляции. – М.: Академически проект, 2007.
- Коблянская Е. В., Лабковская Е. Б. Влияние «эффекта присоединения к большинству» на формирование решения избирателя. /Психология: истоки и перспективы. Тезисы научно-практической конференции. СПб, 1996г.
- Конфисахор А. Г. Психология власти. СПб, 2004г.
- Кошелюк М.Е. Технологии политических выборов / Изд.2-е перераб. и доп./СПб., 2004.
- Лабковская Е. Б. Психологические детерминанты поведения избирателей в ситуации политических выборов. Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата психологических наук. СПб, 1996г.
- Лабовская Е. Б. Исследование поведения избирателей в американской политической психологии. СПб, 1997г.
- Макаренко П. В. Социальные технологии. Воронеж, 2002г.
- Максимов А.А. «Чистые» и «грязные» технологии выборов (российский опыт). - М., 2002.
- Малкин Е., Сучков Е. Основы избирательных технологий и партийного строительства. М., 2003г.
- Малкин Е., Сучков Е. Политические технологии. - М.: «Русская панорама», 2008.
- Мальцева Н.М. Грязные избирательные технологии. Мифы и реальность. М.,2003.
- Платонов Ю.П. Технологии власти в 2-х томах. - М.: Речь, 2010.
- Политическая мобилизация. - М., 2001.
- Политическая психология: Учебное пособие для вузов. Под общ. ред. А. А. Деркача, В. И. Жукова, И. Г. Лаптева. М., 2003г.
- Политические коммуникации: Учеб. Пособие для студентов вузов. – М.: Аспект Пресс, 2004.
- Политические технологии, коммерческая реклама и маркетинг. -М., 2000.
- Политические технологии: Методические материалы. Специальность «Политология». М.: Издательство РАГС, 2001.
- Политический менеджмент: Учебное пособие/Под общ. Ред. В.Жукова, А.Карпова, Л.Лаптева, О.Шаброва. - М., 2004.
- Политическое консультирование. – М.: Центр Политического консультирования «Никколо М», 1999.
- Смирнов В.М. Афера на выборах. – М.: Алгоритм, 2008.
- Соловьев А. И. Политология: политическая теория, политические технологии: учебник для студ. вузов - М.: Аспект Пресс, 2010.
- Социальные технологии: теория и практика. Магериалы научно-практической конференции. СПб, 2003г.
- Справочник по политическому консультированию/ Под ред. проф. Д.Д.Перлматтера: Пер. с англ. – М., 2002.
- Стратегия планирования избирательной кампании. - М., 2002.

Тарасов А.Н., Пацынко С.В. Влияние слухов на электоральное поведение избирателей.- М.: ГУУ, 2007.
Филянина И.М. Политическое управление: социально-правовой анализ: монография. – Хабаровск Изд-во ДВГУПС, 2009.
Фишер Р., Юри У. Путь к согласию, или переговоры без поражений. - М., 2002.
Фрэнкин Р. Мотивация поведения. СПб, 2003г.
Шабров О.Ф. Политическое управление: проблема стабильности и развития. - М., 2002.

Додаткова:

Аронсон Э., Пратканис Э. Эпоха пропаганды: Механизмы убеждения повседневное использование и злоупотребление. СПб, 2002г.11.Афоризмы. Минск, 1998г.
Балашова А.Н. Избирательный маркетинг: формирование команды кандидата // Вестн. Моск. ун-та. Сер.18. Социол. и политол. - 2002. - N 1. - С.145-164.
Баранова О. Современные модели политической коммуникации. // Избирательные технологии и избирательное искусство. М., 2001г.
Беляева Н. Ю, Кириченко Л. А, Какабадзе Ш. Ш. Нарушения в избирательном процессе: примеры, признаки, противодействие. М.,2004.
Бианки В.А., Серавин А.И.Убрать конкурента: PR-атака. СПб.:Питер, 2007.
Бодрунова С.С. Современные стратегии британской политической коммуникации. – М.: Товарищество научных изданий КМК, 2010.
Борисов И.Гамма демократии. Современная избирательная система РФ. М.: Европа, 2007.
Доценко Е. И. Психология манипуляции. М., 1996г.
Егорова-Гантман Е. В. и др. Политиками не рождаются. Как стать и остаться эффективным политическим лидером. М., 1993г.
Жуков В.И., Карпова А.В., Лаптева Л.Г., Шабров О.В. Политический менеджмент. - М., 2004.
Зими́на В.Д., Борисов Н.А. Политическое управление: учебник.- М.: РГГУ, 2008.
Иванов В. Н. Социальные технологии в современном мире. М., 1996г.
Иванов В. Н., Патрушев В. И., Гиллиев Г. Т. Инновационные социальные технологии устойчивого развития. Уфа, 2003 г.
Мельник Г. С. Mass-media: психологические процессы и эффекты. СПб, 1996г.
Морозова Е.Г. Политический рынок и политический маркетинг: концепции, модели, технологии. - М., 1999.
Морозова Е.Г. Электоральный менеджмент: Учеб. пособие. - М.: РЦОИТ, 2002.
Недяк И.Л. Политический маркетинг: Основы теории. – М., 2008.
Ольшанский Д. В. Политический PR. СПб, 2003г.
Ольшанский Д. В. Психология масс. СПб, 2001г.
Парамонов Д. О., Кириченко В. В. Методы фальсификации выборов. - М.,2003.
Пейн К., Хед К., О'Коннел Ш. Стратегия планирования избирательной кампании. – М., 1994.
Политическое управление: Курс лекций. - М.:РАГС, 1999
Пономарев Н.Ф. Политические коммуникации и манипуляции.- М., 2007.
Почебут Л. Г. Социальная психология толпы. СПб, 2004г.

- Почепцов Г.Г. Имидж: от фараонов до президентов. – Киев, 1997.
- Почепцов Г. Г. Имидж и выборы. Киев, 1997г.
- Почепцов Г. Г. Информационные войны. М., 1999г.
- Почепцов Г. Г. Коммуникативные технологии двадцатого века. М., 1999г.
- Почепцов Г. Г. Паблик релэйшнз, или как успешно управлять общественным мнением. М., 1998г.
- Пушкарева Г.В. Политический менеджмент. - М.,2002.
- Серавин А.И. Поиски творчества: Избирательные и предвыборные технологии на территории бывшего СССР. СПб, 2007.
- Шарков Ф.И. Политический консалтинг: Учебное пособие. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2008.
- Шейнов В. П. Психология власти. М., 2003г.
- Шестопал Е. Б. Политическое искусство, национальная идеология и «черный пиар». // Избирательные технологии и избирательное искусство. М., 2001г.
- Щербатых Ю.В. Психология выборов. – М., 2005.
- Юрьев А. И. Системное описание политической психологии. СПб, 1998г.